

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Елена Славчева Савова,

Нов български университет,

п. н. 1.3. Педагогика на обучението по чужди езици (немски език)

за придобиване на научната степен „доктор“

по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...,

научна специалност „Методика на обучението по съвременни езици“,

с кандидат Цветелина Иванова Господинова

и представен дисертационен труд на тема:

„Интерактивни методи в обучението по английски език“

Представеният дисертационен труд е в обем от 145 страници основен текст, към който са прибавени библиография, представяща 102 източника на български, английски и руски език, 61 електронни ресурси (документи и учебни материали), както и 11 приложения с многобройни и подробни диаграми и таблици. Съдържа увод, четири глави (две теоретични и две, ориентирани към практическото прилагане и апробиране на концепцията), както и описание на приносите. Във формално и структурно отношение отговаря на изискванията за дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“.

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Проблематиката на дисертационния труд е актуална и е аргументирана добре със съвременните условия на преподаване на чужди езици, белязани от конструктивистичната парадигма и навлизането на информационните и комуникационните технологии в обучението. В последните няколко години тези фактори поставиха преподаватели и специалисти пред изискването за систематизиране и осмисляне на педагогическия опит и за съставяне на конкретни насоки при прилагането на учебни дейности в интерактивна и технологична среда. Дисертационният труд е предназначен да даде принос именно при решаването на тези задачи, с фокус върху усвояването на лексикални и граматични знания в обучението на английски език във висшите училища.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд.

Целите и задачите на дисертационния труд произтичат от очертаните обективни условия и са ориентирани към конкретна учебна среда. Направен е редизайн на съществуващ курс в определено висше училище. Курсът е ориентиран към съществуваща учебна програма и приспособен към обучение, в което се използва електронна среда. В тази връзка е поставена целта, “да се изследва влиянието на различни по вид интерактивни дейности върху ефекта на усвояване на лексика и граматика в обучението на възрастни/студенти по общ английски език” (стр. 6). За изпълнение на тази цел са поставени подходящи теоретични и практически задачи.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Във връзка с поставените цели са определени правилно обектът и предметът на изследването, формулирана е хипотеза, отнесена към ефективността на усвояването на лексикални и граматични знания „на базата на интерактивни дейности“ „в дистанционна среда“ (стр. 7). За проверка на тази хипотеза са положени теоретични основи и е избран подходящ експериментален дизайн. Методите на изследване - анкетиране; педагогически експеримент; наблюдение от преподавател-участник в обучението; дидактическо тестване; полуструктурирано интервю; математико-статистически методи, както и използваните инструменти за събиране и анализ на данни – анкетни карти; фокус групи; карта за наблюдение и тестове – са подходящи за изпълнение на поставените задачи.

В теоретичната част е разработена много добре проблематиката за интерактивността в педагогическо и технологическо измерение, както и по отношение на обучението. Изведени са необходими частнометодически постановки във връзка с преподаването и усвояването на лексикални и граматични знания, при което като основен източник е използвана популярна методическа публикация на Скрийвнър. Връзката на процедурите за преподаване на тези знания с интерактивното обучение се осъществява чрез представени от авторката методически разработки, използвани в практическата част на изследването.

Експерименталната част е замислена с подходящ дизайн и съобразно учебния контекст. На два учебни етапа е приложен внушителен брой задачи – 85, от които 48 -

„надградени с технологична интерактивност“. Задачите са разпределени в две групи, като втората следва да се основава на резултатите от приложението на първата. Ефективността на задачите се изследва с входни и изходни тестове, както и с анкети, ориентирани към удовлетвореността на учещите и качеството на задачите, включително тяхната интерактивност. Учебните сценарии на прилагането им са представени в подробни методически разработки. Повечето от задачите – или по-скоро – упражненията – могат да се изпълнят както в неелектронна, така и в електронна среда. Функционирането им в електронна среда е представено много подробно - вербално и с илюстрации. Описанията и коментарите обаче засягат по-скоро организационни и технически аспекти на изпълнението, както и получаването на обратна връзка, но не и взаимната зависимост между учебните дейности, формата и съдържанието на усвояваните езикови структури и познавателните операции, които биха извършили учещите.

Данните, получени в експерименталната част, са анализирани със статистически методи и доказват ефективността на приложените учебни сценарии и дейности в електронна среда.

Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

В резултат от дисертационното изследване са налице следните негови основни приноси:

1. Систематизирано е теоретичното познание по отношение на интерактивността в обучението.
2. Създаден и успешно изпробван е дизайн на урок по чужд език, „надграден с технологична интерактивност“.
3. Създадени и изпробвани са методически разработки за усвояване на лексикални и граматични знания в електронна среда с помощта на дигитални инструменти.

4. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

По темата на дисертацията са представени 4 статии, които разглеждат отделни аспекти от изследването. Те са публикувани в престижни издания – в сборници на Департаменти „Чужди езици и култури“ и „Романистика и германистика“ на НБУ, в списание „Филология“ и в издание на Фондация „Европейски Институт за Технологии, Образование и Дигитализация“.

5. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

В представената документация не се откриват сведения за цитирания на публикациите на докторантката. Някои от тях обаче са представени на престижни форуми и са получили полужителен отзвук.

6. Мнения, препоръки и бележки

Предвид това, че в заглавието на дисертационния труд присъства понятието „метод“, би следвало накратко да се вземе отношение върху неговата трактовка в тесен и в широк смисъл в методиката на чуждоезиковото обучение.

Както свидетелства и формулировката на предмета на изследването, всъщност в центъра на дисертационния труд стоят интерактивните „дейности“ или „похвати“ в обучението.

Втората основна бележка засяга същността на задачите и упражненията, приложени изследването и е включена в съдържанието на точка 3.

Необходимо е да се посочи, че дисертантката се е съобразила до голяма степен с препоръките, отправени при първоначалното обсъждане на дисертационния ѝ труд, което е допринесло за неговото подобряване.

7. Заключение

Представената разработка свидетелства за сериозно положен труд, за добра теоретична осведоменост и наличие на изследователски умения. Ето защо дисертационният

труд „Интерактивни методи в обучението по английски език” може да получи положителна оценка. Бих подкрепила присъждането на Цветелина Иванова Господинова на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 1. 3. Педагогика на обучението по ..., научна специалност „Методика на обучението по съвременни езици“.

12.04.2023 г.

Доц. д-р Елена Савова

